

Novi Hrabri Demonstranti U Srbiji

Author: [IWPR](#)

Demonstranti iz unutrašnje Srbije su drugaciji od onih koji su protestvovali u Beogradu proteklih godina - a mozda ce biti uspesniji.

Srbi su i u nedalekoj proslosti demonstrirali protiv svog vodje. Medjutim, sadasnje demonstracije su drugacije. Ovog puta Milosevic ce biti smenjen.

Srpska prestonica, Beograd, koja je nekada bila centar opozicionih aktivnosti, jos uvek je mirna. A umesto nje, sada se na celu demonstracija nalazi unutrašnjost Srbije koja je dugo vremena predstavljala bastion podrške za Milosevica. Upravo u ovome se nalazi kljuc Milosevicevog pada.

Prvi anti-milosevicevski protesti, na kojima su demonstranti uzvikivali "Slobo-Sadame" su odrzani u martu 1991. godine. Zbog njih je srpska prestonica stekla ugled da je uporište opozicije. Demonstracije koje su odrzane u leto 1992. godine, a pogotovo visemeseceni ulicni protesti odrzani u zimu 1996./97. godine, su potvrdili ovaj imidz kojim su beogradski liberali voleli da se hvale.

Medjutim, ovi protesti nikada nisu bili protesti "ocajnika." U poredjenu sa svojim sunarodnicima u drugim delovima Srbije, stanovnici glavnog grada su oduvek bili privilegovani. Uvek su imali pristup nezavisnim medijima - bilo stampi, radiju ili televiziji - cak su uzivali i u relativnom ekonomskom prosperitetu.

Sam Beograd je bio postedjen i najgorih nestasica struje za vreme U.N. sankcija. Dok su gradovi i sela u juznoj Srbiji cesto provodili casove, cak ponekad i citave dane u mraku, vlasti su se pobrinule da Beograd nikada ne ostane citav dan bez struje. Zalihe stranih valuta su cinile zivot podnosljivim, iako ne udobnim, cak i u vreme najvece inflacije.

U poredjenu sa srpskim standardima, Beogradjani su bili razmazeni. Oni su izlazili na ulice uvereni da njihov protest nece imati ozbiljne posledice po njih. Zahtevali su "prosvetljenu" promenu - tranziciju ka demokratiji i politickom pluralizmu.

Beogradski demonstranti nikad nisu doveli u pitanje Milosevicev nacionalisticki program, samo njegov neuspeh da ostvari cilj Velike Srbije. Demonstranti su trazili smenu Milosevica jer su njegov odlazak i demokratska promena obecavali bolji zivot a ne zbog zlocina koji su pocinjeli u njihovo ime.

Mozda se Milosevic i malo trgao kada je cuo zahteve za njegovom smenom. Ali ubrzo je prepoznao motiv beogradskih demonstracija. Znao je da demonstranti nisu toliko odlucni u svojim zahtevima koliko su oni zeleli da misle da jesu.

Stavise, Milosevic je znao da uvek moze da se osloni na unutrašnje podele medju takozvanim opozicionim liderima - podele koje je sam izazivao, negovao i eksploatisao. Posledica toga je da ga je opozicija uvek spasavala time sto se delila i tako mu pomogla da se uvek jaci povrati i iz najvece krize.

Medjutim, danasnji protesti dolaze iz unutrašnjosti Srbije. U toku prosle decenije, rezim je marljivo radio na tome da neprestanom propagandom paljbom navede narod da ga podrzava. Toliko snazna je bila ta kampanja da je bila uspesna sve do dana posle okoncanja NATO bombardovanja.

Ali to vise nije tako. Danas ni najgora propaganda ne moze da prikrije sumornu realnost. Zahtevi za Milosevicevom ostavkom dolaze iz gradova koji oplakuju pale vojnike, a najveći broj mobilisanih i poginulih u Milosevicevom samoubilackom pokusaju da se suprotstavi NATO-u je upravo iz ovih gradova.

Osiromasen narod u ovim gradovima su NATO bombe dovele na ivicu egzistencije. Njihove fabrike su srusene, nema izgleda za posao i prihode, a njihove porodice ce se uskoro suociti sa gladju.

Narod koji demonstrira ovih dana je zaista narod koji je sve izgubio, a na ulice ih je naterao krajnji ocaj.

Zvuci paradoksalno, ali upravo im je NATO bombardovanje Jugoslavije dalo snagu i hrabrost da ustanu protiv rezima. Posto su preziveli gotovo tri meseca bombardovanja od strane najmocnijeg vojnog saveza u istoriji sveta, novi demonstranti u Srbiji ne osecaju strah.

Vojni rezervisti koji protestuju zbog plata koje nisu primili za vreme koje su proveli na Kosovu prkose srpskoj policiji isto tako kao sto su prkosili NATO bombama. Njihovo iskustvo na Kosovu ih je ohrabrilu, a rezim ce mozda tek osetiti tu njihovu novopronadjenu hrabrost.

Opsednutost Srba mocnim vodjama je u proslosti pomagala Milosevicu, ali ne vise. Sada je on eksponiran i identifikovan kao krivac za mnoge patnje obicnih ljudi.

Srpsku politicku scenu ce se uvek odlikovala harizmatskim vodjama. Ali novi, popularni lideri, poput Ivana Novkovic, pritvorenog producenta koji je prekinuo prenos kljucne kosarkaske utakmice da bi pozvao narod u Leskovcu na demonstracije, se vec pomaljaju u unutrasnjosti Srbije.

Kao posledica NATO bombardovanja i unistavanja infrastrukture zemlje, centralizovan politicki sistem u Srbiji je decentralizovan u toku noci. A sada je poceo da se kruni na svojim temeljima, na desetine kilometara daleko od Beograda. Protesti se sire a podrzala ih je i Srpska pravoslavna crkva koja trazi Milosevicevu ostavku.

Demonstranti kazu da ce unutrasnjost osvetlati obraz Srbije. Ali oni ne protestuju niti se izvinjavaju za ono sto je ucinjeno u njihovo ime u Hrvatskoj, Bosni, i na Kosovu. Oni protestuju zbog hleba, vode i struje. Medjutim, treba se nadati da ce vremenom ova egzistencijalna pitanja dovesti do priznanja nacionalnog moralnog pada.

Autor je borac za ljudska prava iz Beograda koji redovno pise za IWPR i ciji identitet se ne objavljuje. The Wall Street Journal e objavio verziju ovog clanka.

Location: [Serbia](#)
[Kosovo](#)
[Croatia](#)
[Bosnia and Herzegovina](#)

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/novi-hrabri-demonstranti-u-srbiji>